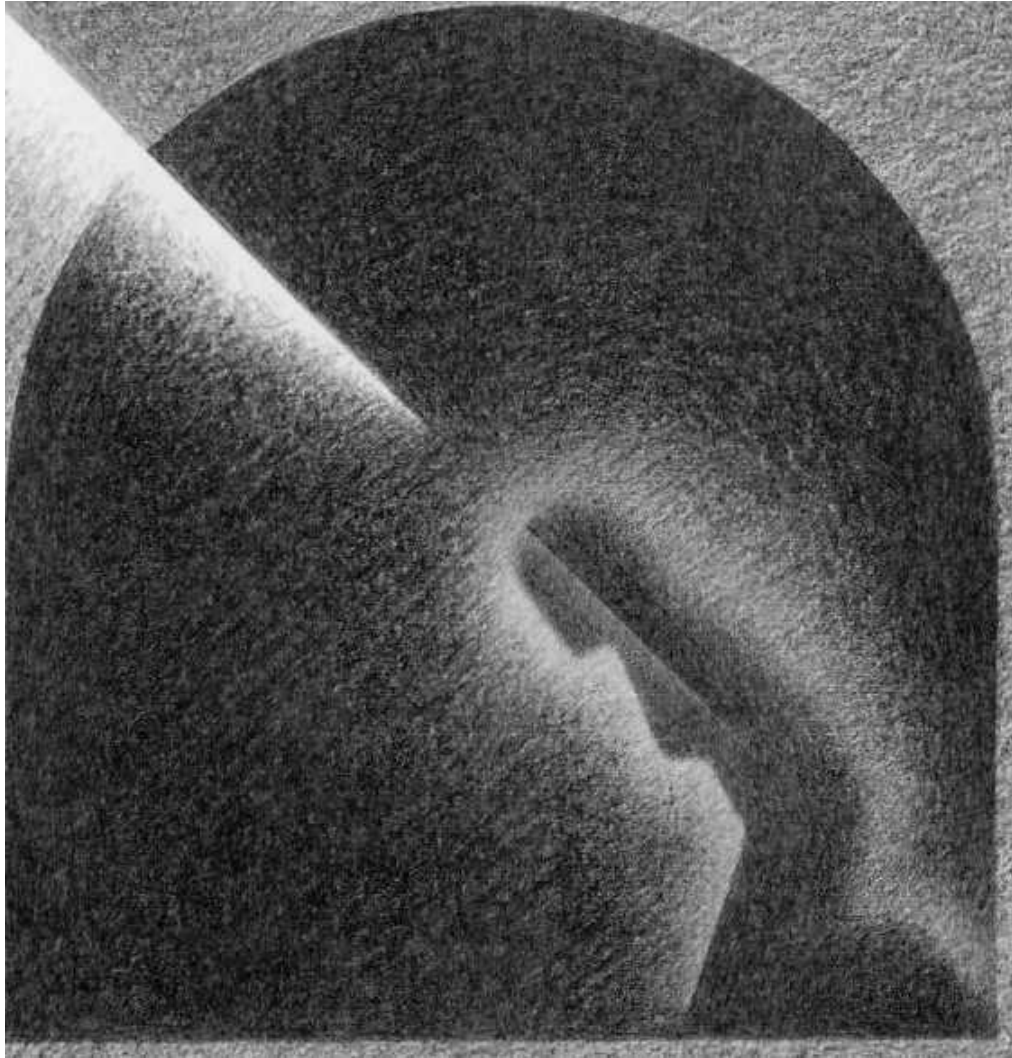

---

10 / 2008

SETKÁVÁNÍ

úvodník

Ve znamení spěchu,

možná dokonce i zběsilého chvatu, bývá zvykem nechat uplynout několik posledních týdnů v roce. Co jiného zbývá? Od doby, kdy se advent pokládá za čas příprav na vánoce (já vím, dnes se to slovo musí psát s velkým „v“, ale já to nedělám – Velikánských Říjňů, Vítězných Únorů, Slavných Prvních Májů a podobného neřádu jsem si užil dost a dost) – tedy od doby, kdy se advent začal pokládat za přípravu na vánoce a vánoce za čas prohnutých stolů a pokažených žlučníků, nezbývá v prosinci než spěchat. Ustavičně, bez odpočinku. Kalendář je nemilosrdný poháněč – a dny jsou teď skutečně hrozně krátké. Jako by to nestačilo, ze všech stran se vám připomíná, co všecko musí být ještě hotové do konce roku – bezpodmínečně. Termín do vánoc nebo do posledního prosince, obojí je týměž způsobem tvrdé, to jest vyděračsky tvrdé. Pokud to snad někdo nezažil, můžeme mu závidět, ale stejně nám to nebude nic platné. Zbývá už jenom pár dní, a budeme se zas muset učit psát číslici na konci letopočtu.

Skrývá se za tím vším cosi, čemu je zvykem říkat „čas“. Když se mi přírodovědec pokouší vysvětlit, co to vlastně je, většinou odpadnu hned po první větě. Prý už kdysi Augustin věděl, že vysvětlit se to nedá, ale ustavičně se přesvědčujeme, jak je to skutečné. A starověké vyprávění tvrdilo, že čas je nestvůra polykající vše, co vzniklo. Po vzniku prý tudíž čas působí vždycky zase zánik.

Co nás tedy čeká? Co čeká nás, kdo jsme vznikli a vstoupili do světa, vznikajícího a spějícího, ba spěchajícího časem? Aspoň tolik tomu přírodovědci rozumím, že jsme bytosti, které visí za podrážky na jakémsi tělese bramborovitého tvaru, a tak svištlíme úděsnou rychlostí v mrazivé propasti veškerenstva – nepojmenovatelným směrem.

Také někdy zkoušíte představit si to?

Na konci starého roku se mi k tomu však druží ještě jiná představa – ta, které rozuměl biblický svědek a jeho čtenáři. Rozmlouvali spolu o Bohu, jenž tvoří. V šesti dnech učinil Hospodin nebe a zemi a všecko, co v nich jest, a odpočinul dne sedmého. Stvoření znamená, že Stvořitel dává smysl našemu času. Má prý tudíž smysl, že v našem světě je přítomen začátek i konec. Má smysl, že to, co se druhdy jevílo jako nové, podléhá stárnutí a jednou z toho bude minulost. Čas, který známe, má jenom jeden směr – a není to špatně, je to správně, je nám to k dobrému.

Jan Amos Komenský se vracíval k úvaze, že Bůh užívá čas k tomu, aby vedl ke konci staré věci, děje se to však proto, aby vznikly nové. Některé už jsou v tom končícím čase patrné, avšak ještě jsme se je nenaučili vidět. Jiné prostě nastanou, až staré pomínou a zmizí. Není to jenom číslice v letopočtu, není to jenom běh dvaapadesáti týdnů od vánoc do vánoc, není to jenom smutné zjištění, že věci, které jsme si oblíbili, nám zvětší – je to smysl, který Bůh dává času: to se nám na konci starého období a před začátkem nového dává připomenout.

My sami stárneme, ale on nás obnoví. Čas života se nám ztrácí v minulosti, abychom si dali připomenout, že je pro nás Boží věčnost. Někteří nás opustili a je nám po nich smutno, ale Bůh jejich odchod promění v nové setkání. Když se na konci listopadu udělá největší tma a začne být zima, má se ozvat: Hle, Pán přichází. Už je na cestě. Čas jeho příchodu je blízký. Pojďte, začněme se připravovat, jak ho přivítáme. Přijde do starého světa, aby bylo všecko nové.

Jaroslav Vítek

zaujalo nás

Dbej svých myšlenek, neboť se stávají slovy.

Dbej svých slov, neboť se stávají skutky.

Dbej svých skutků, neboť se stávají zvyky.

Dbej svých zvyků, neboť se stávají tvým charakterem.

Dbej svého charakteru, neboť se stává tvým osudem.

Citát z Talmudu vybrala Eva Vosinková

Při čtení velice zajímavého článku o vanovickém sboru se mi vybavila vzpomínka na mou první návštěvu v tomto sboru. Bylo to kolem roku 1925, vím, že jsem byl ještě chlapec školou povinný. Ve Vanovicích se konala nějaká slavnost a jelo tam také několik lidí z kazatelské stanice v Židenicích. Jel také můj tatínek a vzal mě sebou. Pan farář Kamil Nagy nám vyprávěl o historii sboru a vyvedl nás po schodech k proslulému vanovickému „zvonění“. Pověděl nám, jaké pohoršení tento „vynález“ vyvolal, když se začalo v neděli zvonit, a přidal příhodu, která se stala v té době tehdejšímu faráři. Na „zvonění“ se také přijeli podívat dva vysocí důstojníci i s manželkami. Po prohlídce položil jeden důstojník panu faráři provokativní otázku: „A jak to tedy, pane faráři, bude vypadat v nebi?“ Odpověď byla stručná: „O tom vám povědět nedovedu, ale vím, že tam nebudete nosit šporny a nebudou vám říkat Vaše Excellence.“ A návštěva skončila. Tak toto mi vyskočilo po desetiletích v paměti.

Jaroslav Dvořák

Měli bychom spolu zpívat

Jak se žije židům v Praze? Máte nějaké zkušenosti s antisemitismem?

Vůbec ne. V Praze se žije skvěle. Češi jsou tiší, mírumilovní lidé. Když v noci slyším pod okny opilé halekání a řev, nikdy to nejsou Češi, ale vždycky turisté z jiných zemí. Češi si podle mě hledí svého a nechají každého, aby byl sám sebou. Někdy se mě židovští přátelé z jiných zemí ptají, jestli je bezpečné nosit v Praze na veřejnosti jarmulku. Obvykle jim s úsměvem odpovídám, že Češi jsou velice tolerantní, že v Praze je bezpečné nosit na hlavě i trenýrky. A nikdo kvůli tomu nebude dělat potíže.

Jaký je váš názor na mezináboženský dialog křesťanů a Židů?

Mám řadu přátel mezi křesťany a nejlepší zkušenost mám těmi, kteří mě berou takového, jaký jsem. Jsem trochu na rozpacích z některých křesťanských skupin, které nás Židy najednou velmi milují. Mám pocit, že vyhlížejí dobu, kdy nás jejich láska a vřelost obměkčí a přesvědčí, abychom se stali křesťany. Anebo v nás vidí „starší bratry“, litují nás a chtějí nám pomáhat. A idealizují si nás. Ale to podle mě není láska. Láska znamená přijímat a respektovat druhého takového, jaký je. Nic si do něj nepromítat. Někdy mám chuť říci: Přátelé, nelitujte mě, nepomáhejte mi.

Myslím, že křesťané a Židé by spolu měli zpívat. Zpěv je vedle vyprávění příběhů nejryzejším projevem chasidské tradice. Když zpíváme, říkájí chasidé, nemůžeme si zároveň nadávat. Když spolu řečníme, jsou to jen slova, jedno přes druhé. Když spolu zpíváme, rozezní se harmonie.

Rozhovor s rabínem Dr. Shumi Berkowitzem, Křesťanská revue 5/2008

Vybral Jiří Gruber

čteme bibli

Jan Křtitel je jako sněženka – Lukáš 1, 68 – 80

Zachariáš je plný radosti! A důvod? Narodilo se mu dítě, syn. Syn, ve kterém na potomky „přestárlý“ Zachariáš bude při tom, když přijde Spasitel, ve kterém se bude radovat z Boží slávy „...pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid a vzbudil nám mocného spasitele...”

To se načekali. Zachariáš a jeho žena Alžběta nemohli mít děti, Alžběta prý byla neplodná. Když manželský pár nemá děti, soucit a cudnost velí moc nepropírat, kvůli komu z těch dvou to je. Na čí straně je „chyba“. Jsou v nás – díky Bohu - jakési vnitřní zábrany, probírat v soukromí či na veřejnosti, v kom je překážka plodnosti. Je to prostě těžká a smutná věc, kterou není lehké vyřešit tak, aby život měl zase své dobré pokračování, další kapitolu a další díl. Nedávno jsem psala kázání na příběh Chany a Elkány (1S1n). Taky spolu nemohli mít děti. Jenže Elkána měl ještě jednu ženu a s ní dětí habaděj. Takže bylo jasné – Chana je neplodná. Ale tady, když se píše: „neměli však děti, neboť Alžběta byla neplodná...” není jaksi žádný „důkaz“ proto, že „chyba“ je na její straně. Kromě toho, že se to tak píše v Bibli. V Novém zákoně se už s mnohoženstvím nesetkáváme, nepíše se o tom, že by Zachariáš měl ještě nějakou jinou ženu a s ní potomky. Po době, kdy už to snad ani nečekali, kdy už snad za to ani prosby k Bohu neartikulovali – jen v srdci pořád zůstávala skrytá touha a v duši povzdech „...kdyby se nám tak býval n...“, čekají syna, syn se narodil. A Zachariášova reakce? Zachariášova odpověď? Zachariáš nepochválí prvně sám sebe – přece jsem si nevybral špatně, nakonec ta samička s vynikajícím rodokmenem s předky z rodu Áronova přece jen vrhla potomka. Nepochválí sebe ani nepoplácá po hřbetě Alžbětu jako dobrou plemenci. Ten zázrak přičte na vrub Hospodinu. Chválí Boha. Ale dimenze jeho chvalozpěvu zdá se mi přece jenom trochu odlišná od chvalozpěvu Chany, či Marie. Nejen že jeho emocionalita je jiná, jak už je jiná emocionalita žen a mužů a jejich ventilování prožitku narození dítěte i prožitku víry. Jeho chvalozpěv jasněji a doslovněji překračuje osobní rovinu té šťastné události. Není to jenom o tom, že Bůh shlédl konečně taky na mě, že taky já jsem byl obdařen dítětem, tím velkým a nezaslouženým Božím darem (na který si od přírody přece můžu ale dělat nárok!??). Píše se: „prorocky mluvil“(v.67). Zachariáš vidí daleko přes hranice kolébky vlastního syna, proto chválí Boha nejprve za vzbuzení Spasitele. ...a ty, můj synu, budeš nazván prorokem Nejvyššího... to přijde na řadu až ve druhé půlce jeho chvalozpěvu. Ve svém synu Janovi se věrný služebník Boží Zachariáš dočká Mesiáše a s ním všeho, proč žil a pro co v naději pracoval.

Jan Křtitel se mi ve světle Nového zákona jeví jako sněženka. Řeknete si, Jan Křtitel a sněženka, to je teda přirovnání! Nad tím by se ten divous ve velbloudí kůži, pojídající kdoví co, pěkně ošíval! Jan ohlašuje konec něčeho a zároveň začátek něčeho dalšího. Jako když zima ne a ne odejít, a my se pátravě rozhlížíme, zda se někde neobjeví ta nepatrná zelenobílá špička a s ní jaro. Ovšem co je jaro proti létu a záplavě jeho plodnosti. Jan je jakoby první v Novém zákoně, ale co třeba Samuel, co se narodil Chaně, tak významný svědek Hospodinovy přítomnosti? Co věrní služebníci, co ústa svatých proroků, promlouvající

odpradávná (v.70)? Nakonec zjišťuji, že před Janem taky vykvetlo pěkných pár sněženek. Tak co si Jana raději představit jako žlutý zářivý krokus? Tak to s přirovnáními často bývá. Pokulhávají. A navzdory tomu přibližují skutečnost – v Kristu přišlo a nabízí se – co? Naše záchrana v odpuštění hříchů, milosrdenství - tak překvapivě kvetoucí a plodící, cesta pokoje, naděje – navzdory tmě i stínům smrti (v.76-79).

Tak vám přeji požehnané vánoce!

Martina Kadlecová

bylo

Rodinná neděle v Brně I

Druhou listopadovou neděli jsme se sešli (tedy rodiny s dětmi, ale i jednotlivci z řad seniorů a odrostlých mládežníků) po společných bohoslužbách na faře k obědu a odpolednímu programu. Tentokrát byla beseda s paní knihovnicí Jindrou Soudkovou ze Svitav. Paní Jindra nás seznámila s tím, jaké jsou nové knihy pro děti, mládež i dospělé. Dala dobrá doporučení a rady, že není až tak důležité, co děti čtou, ale že vůbec čtou a tráví čas s rodiči. Upozornila nás i na literaturu, která není vhodná. Pozor na určité časopisy!!

Děti byly s Denisou a Lenkou na Špilberku a na hřišti. Přišly moc pěkně vyběhané a vyfoukané. Vypadaly spokojeně.

Neděli jsme zakončili spoustou buchet a kafičkem. Já jsem tentokrát byla pasivní účastník, a tak jsem si užila komfortu.

Moc děkuji všem, kteří se zapojili do úžasného průběhu událostí. Kuchyně by se neobešla bez Esterky Malachové, buchty pekly skoro všechny zúčastněné ženy (i jeden muž!). Moc děkuji Bláži Syptákové a Týně Lipenské, které reagovaly na mou žádost na poslední chvíli a ještě v neděli ráno se u nich linula vůně buchet z kuchyně. Děkuji klukům Michalovým a Lipenským za chystání a servírování oběda. Muži Milan, Bohouš a Honza úžasně umývali nádobí a uklidili faru. Moc děkuji Denise, která si nachystala program pro děti a na odpoledne za ně převzala zodpovědnost. V neposlední řadě děkuji Katce Rybárikové za zajištění hosta a modlitební podporu.

Všem Vám i těm, které jsem nejmenovala, dík.

Naplňujete slova z 1.Petrova listu 4,10:

„Každý z vás dostal nějaký dar, a tak si jimi navzájem služte jako dobří správci rozmanité Boží milosti.“

Služme si tedy těmi svými dary!

Dík, Katka Cahlíková

Koho by zajímaly konkrétní tipy na knihy, tady jsou:

<http://www.samuelcz.com>

Časopis pro děti: <http://kroky.cz>

Časopis pro dívky: <http://www.in.cz>

---

muži české reformace

Mikuláš z Drážďan (upálen asi r. 1417 v Míšni)

je donedávna opomíjenou, a přesto mimořádně významnou postavou počátků české reformace. Asi v roce 1411 přišel z Německa, kde se stal podezřelým z kacířství, do Prahy. Zde pracoval pro českou reformaci spolu s jinými cizinci, kteří s ní sympatizovali a nasazovali se pro ni, v tzv. drážďanské škole v domě U Černé růže. Za jeho hlavní přínos považujeme jeho významnou úlohu v zavádění kalicha pro laiky a jeho pravděpodobné prostředkování valdenských nauk rané fázi české reformace.

Mikuláš psal latinsky, byl odborníkem v kanonickém právu a zároveň teologem. Je zřejmé, že byl svými názory velmi blízko valdenským kacířům, nejspíše v té podobě, jíž se říká, na rozdíl od lidové víry prostých přívrženců této sekty, valdenství učené. Ukazují na to jeho spisy O očistci, v němž existenci tohoto posmrtného místa radikálně odmítá, nebo O přísaze, jíž se podle něho, stejně jako podle valdenských, překračuje Kristův výslovný zákaz. Právě tak Mikuláš odmítá spolu s valdenskými jakékoli zabití člověka včetně trestu smrti. Nacházíme u něj silný důraz na Bibli a zvláště na návrat ke vzoru apoštolské církve: je to rys vlastní celé české reformaci, ale vlastně všem reformním a reformačním hnutím v dějinách. V tomto duchu života podle Kristova a apoštolského vzoru sepsal Mikuláš dva soubory antitezí – protikladů, které ukazují na rozpor mezi antikristovským životem současného kléru, zejména papežské kurie, a životem Krista a jeho apoštolů: tyto antiteze měly velký ohlas v názorné propagaci reformních myšlenek a byly zpracovány i výtvarně v obrazech známého Jenského kodexu. Reformní nároky vyjadřuje Mikuláš také poukazem k Ježíšovu Kázání na hoře, kde jsou formulována takzvaná „Kristova nejmenší příkázání“; jimi Mikuláš argumentuje právě proti přísaze, proti lichvě, proti trestu smrti. K valdenským naukám má u Mikuláše blízko též požadavek svobodného hlásání slova Božího – apoštolát laiků, dokonce i žen. Mikulášův traktát O svobodném kázání slova Božího byl později zpracován francouzskými valdenskými a Mikuláš z Drážďan tak stojí na počátku vývoje toho jevu, jež nazval Amedeo Molnár „táborsko-valdenskou internacionálou“.

Požadavek chudoby a mravného života kněží i světských vrchností najdeme ovšem jak u Mikuláše, tak u Husa a Viklefa a u českých Husových předchůdců. Je tedy velmi obtížné tohoto německého soupeřníka české reformace přesněji zařadit buď jako valdenského, nebo jako viklefistu.

Mikuláše z Drážďan bychom si měli zapamatovat jako ilustraci toho, že v husitství nešlo o vyhraněný nacionalismus – jak víme od Husa, je dobrý Němec lepší než špatný Čech. I cizinci se podíleli na utváření české reformace. A co je důležité a ještě nápadnější: když začal Jakoubek ze Stříbra na podzim roku 1414 v Praze podávat laikům krev Páně, měl velkého pomocníka, a více než pomocníka, měl spolupracovníka a spolutvůrce kalicha, bez něhož by věc kalicha nebyla došla tak rychle tak daleko. Mikulášovy traktáty, v nichž požaduje pro laiky přijímání pod obojí způsobou, v leccems předčí a někdy i časově předbíhají samotného Jakoubka.

Jana Nechutová

---

z historie evangelíků v Brně

Victor Heinrich Riecke, část III, Návrat do Lustenau

Po svém návratu do Stuttgartu žil Victor Heinrich Riecke ještě 27 let. V mládí ho silně ovlivnilo osvícenství a svoboda myšlení za francouzské revoluce, takže se stal rozhodným racionalistou, ale jeho mravní názory, mravní přísnost, obětavost a dobročinnost nebyly tím ovlivněny.

Württembersko v době jeho návratu bylo územně zdvojnásobené a stalo se sídlem kurfirsta (v r. 1805 se z vévodství stalo královstvím).

Zda byl Riecke odvolán z Brna svou evangelickou konsistoří ve Stuttgartu a jmenován farářem v tamním sirotčinci a inspektorem stuttgartských škol, anebo odešel na vlastní žádost kvůli studiu synů, není jasné.

Tamější sirotčinec byl ve velikém úpadku. Riecke pro jeho záchranu udělal nesmírně mnoho, získal značné finanční dary, zreformoval školství v duchu Pestalozziho a ve spojení se sirotčincem založil první seminář pro učitele. Jako inspektor stuttgartských základních škol se Riecke zasloužil o jejich zlepšení. Učitele povzbudil k lepší práci. Učitelé byli většinou starší a nebyli zvyklí na dohled inspektora. Školní mládež byla tak zdivočilá, že Riecke vyzval rodiče z kazatelny o pomoc, aby se zarazily časté, skoro denní neplechy školáků na ulicích. Za osm let Rieckeova působení se mnoho změnilo k dobrému. Mladí, výborní učitelé, někteří z nich Rieckeovi žáci, oddaní zásadám Pestalozziho, nahradili staré. Příklad Rieckeho mocně působil na jejich činnost, svědomitost, dochvilnost. Ale nikdo také nebyl horlivější než Riecke, aby se postaral o bezstarostnější vnější postavení učitelů zvýšením jejich většinou nízkých příjmů. To už však nastávala doba politické reakce. Když v r. 1811 byli do sirotčince dosazeni čtyři kapráli, aby převzali dozor nad dětmi v době volna, a když část sirotčince musela být dána k dispozici divadlu a orchestru, požádal Riecke o přeložení na místo faráře v Lustenau nedaleko Tübingenu, které se právě uvolnilo. Nejstarší syn Rieckeho později řekl, že odchod do Lustenau byl pro otce štěstím. Získal žádoucí klidnější postavení a také jeho finanční poměry se zlepšily. V 52 letech, které prožil jen ve městech, neměl poněť o polních pracích, zahradnictví, pěstování dobytka. Teď měl rázem farní pozemky, hospodářství a dokonce i koně a bryčku. Riecke začal ihned studovat zemědělství, aby mohl se svými farníky mluvit o jejich práci a mohl jim i pomoci v tomto oboru. Jednoho léta chodil denně pěšky v 5 hodin do Tübingenu, aby poslouchal přednášky o zvěrolékařství. Na farských polích a loukách dělal různé pokusy s pěstováním plodin, takže ho centrála Zemědělského spolku ve Stuttgartu jmenovala r. 1821 svým členem-korespondentem.

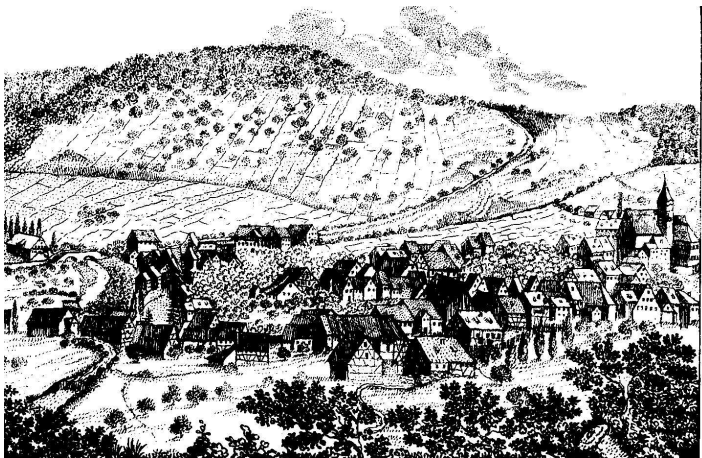
Ovšem nejvíce se věnoval svému sboru a školství. Při bohoslužbách zavedl více slavnostnosti, zejména při konfirmaci. Ke konci roku zavedl vzpomínku na zemřelé v právě uplynulém roce. V úředních zprávách byl vzorně přesný. Školu navštěvoval pravidelně dvakrát denně, přičemž všude dohlížel a pomáhal. Vyučování náboženství a konfirmačnímu cvičení věnoval více času, než bylo jeho povinností.

V r. 1817 byl jmenován ředitelem učitelských konferencí v tübingenské diecézi. Měly být v roce čtyři, Riecke jich svolával osm.

Kromě toho v zimě v létě každé sobotní odpoledne se shromáždili v Lustenau

zástupci z odlehlých obcí a Riecke je vyučoval v různých předmětech, např. botanice, zeměpisu atd. Později se měsíčně scházel pěvecký sbor.

V r. 1813 zemřela po dlouhé nemoci Rieckeova milovaná žena. Jejich nejmladší dítě, Emil, bylo teprve tříleté. Rok vedla Rieckemu domácnost jeho ovdovělá sestra. V r. 1815 se znovu oženil. Vzal si dceru děkana Friederiku Reginu Katharinu Pfeilstrickerovou (1774 – 1841). Děti neměli.

V Lustenau 18 let horlivě pracoval, aby pozvedl život sboru, zasazoval se o konference učitelů, zřízení průmyslového ústavu v Lustenau, ústavu pro hluchoněmé v Tübingenu, připravoval zřízení výchovných ústavů pro chudé a zajímal se o zemědělství. V r. 1817 nastal hrozný hlad a – jak vzpomíná starší syn – Riecke se stal

strážným andělem svého sboru. Svě děti viděl vyrůstat a později dobře zaopatřené. Jen nejmladší syn Emil zůstal až do smrti otcovy doma. Uprostřed tohoto činného života zemřel v necelých 71 letech. 1. ledna 1830 naposledy vystoupil na kazatelnu. Den předtím silně prochládl a následek se dostavil: smrtelný zápal plic. Poslední dny byly bolestivé, ale Riecke hleděl smrti vstříc odevzdaně, těšil se na shledání s otcem a se ženou. Nebál se smrti. Jeho poslední napomenutí dětem znělo: „Děti, mějte se rády, zůstaňte přáteli!“ Dne 14. ledna 1830 zemřel.

Brněnský evangelický sbor na svého prvního pastora stále vzpomínal. Když přišla zpráva o jeho smrti, uspořádal smuteční bohoslužby 14. února 1830. Při té příležitosti zazněly dvě písně od jeho žáka Adolfa Schölla, složené na Rieckeovu památku.

„S V. H. Rieckem odešel muž jasného rozumu, hlubokého citu a nejušlechtlejší vůle, muž, který pod vlivem své doby, ve které směl žít, doby Friedricha Velikého a Josefa II., Lessinga a Kanta, Schillera a Goetheho, v době, kdy byl zrušen jezuitský řád a severní Amerika si vydobyla svobodu a francouzská revoluce přinesla nový světový názor, vyžrál v pravého učitele lidu a upřímného přítele lidstva.“ (Wikisource)

V rodině byl Riecke laskavým manželem a otcem. Typická pro něj byla křesťní jména jeho dětí jako „pokud možno stručná vyjádření myšlenek, které v době narození dítěte hlavu a srdce otce naplňovaly“.

1. **Leopold Sokrates** (* 10. 10. 1790 v Brně, † 26. 4. 1876 ve Stuttgartu) lékař, profesor chirurgie a vrchní zdravotní rada

2. **Friedrich Josef Pythagoras** (* 1. 6. 1794 v Brně, † 13. 4. 1876 ve Stuttgartu) Dr., profesor matematiky

3. **Gustav Adolf Cornaro** (* 19. 5. 1798 v Altstuben v Uhrách, † 8. 1. 1883 v Esslingenu) Dr., farář a rektor učitelského ústavu

4. **Emil Amand Leberrecht** (* 15. 3. 1810 ve Stuttgartu, † 30. 10. 1888) hospodářský správce stuttgartského sirotčince, dvorní rada

5. **Žofie** (* 17. 6. 1792 v Brně, † 1875 na Slovensku) provdaná r. 1810 za Josefa Karafiátu, úředníka v továrně na sukno v Brně, příbuzného Jana Karafiátu, spisovatele Broučků. Josef Karafiát přispěl 200 zlatými na vydání Jungmannova českého překladu Ztraceného ráje od Milтона. Josef Karafiát byl jednu dobu domácím učitelem Rieckeových dětí a bydlel u nich v Brně. Později žili v Budapešti.

6. **Rose** (* 5. 10. 1796 v Brně, † 1884 v Budapešti) provdaná za Friedricha Lindemanna v Budapešti. Neměli děti, prosluli svou dobročinností.

Závěrem něco ze vzpomínek na otce od synů Leopolda (lékař, profesor chirurgie, vrchní zdravotní rada) a Gustava (farář a rektor učitelského ústavu).

Nejstarší syn **Leopold** (1790 – 1876):

Od mládí si zvykl na železnou pílí a přísnou šetrnost. „Kdo brzo nevstává, z toho nic nebude“, říkával často. Čas nebyl pro něho „peníze“, ale „milost“. „Musím pracovat, dokud je den“, bylo jeho oblíbené úsloví. Byl velmi skromný, což podporoval tehdejší nanejvýš jednoduchý způsob života, a mravně čistý člověk. Syn vzpomínal, že nikdy neslyšel vyslovit otce něco neslušného a neviděl ho nikdy se poušmát dvojmyslnému vtipu. „Otec na mne samozřejmě nepůsobil jen nahodile, ale celou svou osobností, v jejíž blízkosti jsem měl to štěstí skoro 40 let žít. Působil na mne obdivuhodně výchovou a vzděláním. V dřívějších letech mně imponovaly zvláště jeho intelektuální přednosti, jeho znalost řečí, jeho paměť, pílě, jasné myšlení, a proto jsem k němu vzhlížel s obdivem, později v mých zralejších letech to byly zejména jeho mravní vlastnosti, jeho ctnosti, jeho vlídná přejnost, přísná mravnost, skromnost a spokojenost s málem, obětavost atd., které jsem často v údivu obdivoval a v nitru se s otcem zahanbeně srovnával.“

V politice byl horlivým stoupencem osvícenství. Obdivoval císaře Josefa II. a ve svém sboru vykonal za Josefa II. smuteční bohoslužby, což udělali jen nemnozí. Riecke pokládal osvícený absolutismus za nejmoudřejší způsob, jak přivést lidstvo ke štěstí – třeba proti jeho vůli. Nebyl demokratem, jen ti nejlepší měli vládnout.

Teprve ve Stuttgartu a Lustenau se přiblížil prostým lidem, ujímal se sirotků, opuštěných, nejnižších vrstev společnosti. Poznal jejich potřeby a hledal cesty k jejich výchově a zušlechtění. Práci pro sirotky a opuštěné z nejnižších vrstev společnosti konal s láskou a horlivostí.

(Zde si dovolíme Leopolda Rieckeho doplnit i opravit. Jeho otec se ujímal nejchudších již za svého pobytu v Brně – o tom ostatně svědčí i jeho slova „neboť tak neuvěřitelně velké je utrpení mnoha tvých obyvatel, Brno, zvláště na předměstí!“)

Ke konci života zmínil Victor Riecke některé své názory, např. na pietismus. Zmoudřel. Události ve světě (reakce na osvícenství) ukázaly, že technický pokrok nejde ruku v ruce s pokrokem mravním.

A jak vypadal Riecke ve stáří? „Otec byl ve svých posledních letech trochu

tělnatý“, vzpomíná syn. „Duševně a tělesně zůstal však čilý až do smrti. Do hrobu si vzal s sebou všechny své zuby, ačkoliv nepoužíval nikdy zubní prášek a zubní kartáček. Neřídil se podle módy a nosil krátké kalhoty až do smrti, župan a zimní obuv neznal. Předností šlí (kšand) využil až v posledních letech.“

Charakteristika otce, jak ji podal třetí syn **Gustav** (1798 – 1876):

Hlavní síly, které určovaly celou jeho životní práci, byly jasné myšlení a srdečná blahovůle. Z nich vedle ohnivého temperamentu lze vysvětlit každou zvláštnost jeho myšlení a konání.

Jeho jasné myšlení z něho dělalo nepřítele každého mysticismu. Jeho filosofické názory byly rozvážné a jasné promyšlené. Všecko, co spočívalo na přemíře citů, se jeho bytosti přičilo. Zůstal nepřístupný každé nejasně promyšlené a rozsáhlé teorii. Jeho přející, pro lásku a přátelství citlivé srdce z něho učinilo nejen laskavého manžela a otce, nejvroucnějšího přítele a vlastence, veselého společníka, nýbrž také světoobčana-lidumila v nejušlechtlejším slova smyslu. Snaha o zmírnění tělesné a duchovní bídy, kterou mezi lidmi viděl, mu poskytovala největší uspokojení. Odtud vůbec jeho velká úcta k důstojnosti člověka a jeho účast na všem lidském.

Obojí, jeho jasný rozum a přející srdce, dávaly celé jeho duševní činnosti praktický směr. Filosofické teorie ho přitahovaly jen tehdy, jestliže za nimi viděl zdravý praktický cíl. Jeho filosofií byla životní moudrost. Proto se cítil ve svém povolání učitele a pedagoga jako doma.

Vůbec bylo pro něho nemožné, aby dělal vlažně to, co pokládal za správné a dobré a co bylo v jeho moci vykonat. Jeho ohnivá duše žila vždycky úplně v jeho usilování a těžkosti jen zesilovaly jeho horlivost. Neúnavná činnost se stala jeho druhou přirozeností. Žádný důsledek vysokého věku nepociťoval tak bolestně, jako kdýž ztěžoval jeho neúnavnému duchu navyklou činnost.

Nakonec Gustavova charakteristika manželek Victora Rieckeho:

„První žena, milá květina, něžná růžička, drobná něžná postava s jemnými rysy v obličeji, s přátelskýma, jasnýma očima, nutné doplnění manžela, která připojovala k přísnému jemné, k vážnému mírné, jejíž naprostá oddanost manželovi mohla být příkladem pro všechny manželky, která s pravou ženskou resignací dovedla nést mužovu prudkost – druhá žena, podle mých vzpomínek, alespoň ve svém zevnějšku byla pravým opakem první.“

Sourozenci se sešli na oslavě 100. výročí otceva narození dne 17. května 1859 ve Stuttgartu. Z té doby také pocházejí výše uvedené vzpomínky synů Leopolda a Gustava. Všechny Rieckeovery děti vyrostly v ušlechtilé lidi. Spojovala je láska, přátelství a vzájemná pomoc. Zcela podle otceva posledního přání. Bylo by možné lépe zakončit naše vyprávění o životě Victora Heinricha Rieckeho, prvního brněnského pastora po vydání Tolerančního patentu?

Věra Doleželová, (seznam citované literatury v příštím čísle)

obsah Ročník X (2008)

Úvodník: J. Slámová: Využití času -1, D. Stejskalová -2, B. Šimek -3, J. Vítek -4, Z. Příkryl: Máj – lásky čas -5, J. Gruber: Pohodlný synod -6, H. Dvořáková -7, J. Slámová: A co rok šedesátý devátý? -8, D. Stejskalová: Chvála květin -9, J. Vítek: Ve znamení spěchu -10.

Zaujalo nás: Ukradený čas, Hudba a radost patří k Adventu, Tichý hlas, Evangelík na katolické teologické fakultě, Jak vznikl adventní věnec, První vánoční strom v Brně -1, Co člověk dostává a dává, Věda ve službě pravdy, Jak se Židé dostali do celého světa? -2, J. Gruber: Cena za smír s církvemi -3, Budeme se bát jezdit tramvají, www.brnonakole.cz, Královna Margot, Stačí tři hodiny týdně, Oznamení -4, Odpovědi na anketu: Co by to znamenalo ..., Ježíše ukřižovali 3. dubna 33 -5, -6, Pijeme z jednoho kalicha, O čem se v církvi nemluví, Kalich a kalíšky, Brnem cestami pokoje -8, Rozhovor s Ivanem Medkem -9, Měli bychom spolu zpívat -10.

Bylo: JK+CN: Chrapot přichází ze Židenic, Hudební nešpory 2007 -1, P. Mandl: Wien-Simmering, Přehled celocírkevních sbírek 2007, Rodinná neděle v Brně I -2, Perníčky pro Chandu, Nešpor v Blahoslavově domě, Ekumenická bohoslužba Slova v chrámu sv. Jakuba -3, L. Pospíšilová: Kristův dotyk -3, E. Marková: Sázava -4, Světový den modliteb -5, J. Vondra: O dojmu z pašijových her – opery Kristův dotyk -5, M. Svitavská: Vzpomínka na Dalibora Chrástka -5, J. Franců: Návštěva partnerského sboru v Basileji, H. Dvořáková: Zájezd do Slatiňan a Chrudimí, J. Franců: Seniorátní presbyterní konference -6, J. Gruber: Kostel pro deset tisíc, J. Novák: Oratorium Mistr Jan Hus, H. Dvořáková: Víkend s přáteli z Apeldoornu, D. Stejskalová: Psí vojáci a Filip Topol -7, M+B. Kunderovy: Tradičně netradiční pobyt na Blažkově, M. Procházková: Varhany a nedělní oběd, M. Melicharová: Soustředění Cantate Domino v Poličce, D. Mikolášek: O dvou nedělích v Sutivanu, M. Procházková: Pohlednice tolerančních modliteben, J. Vítek: „Museli jsme se rozloučit“, M. Staněk: Cesta a křest – způsob života, Nový ročník kurzů Alfa v Brně I -8, M. Melicharová: Cantate Domino na návštěvě ve sboru v Nejdku, J. Gruber: Co Masaryk pěšky – to my na kole -9, K. Cahlíková: Rodinná neděle v Brně I -10.

Čteme bibli: J. Gruber: Útěk do Egypta -1, J. Malý: Ježíšův křest -2, J. Vítek: Do Jeruzaléma -3, J. Šimsa: Prázdný hrob -4, R. Špačková: Seslání Ducha svatého -5, J. Čapek: Město Boží podle Zjevení Jana -6, J. Soběslavský: O milosrdném Samařanu -7, J. Gruber: Nasycení pěti tisíc -8, J. Trusina: Žena hříšnice -9, M. Kadlecová: Jan Křtitel je jako sněženka -10.

Rozhovor: Václav Sokol (O. Tuček)-1, Prokop Remeš (J. Kučera)-2, Věra Doležalová (E. Šimková)-4, Lubomír Ryšavý (C. Novák)-5, 6, Věra Slámová (M. Melicharová)-7, Libor Nykodým (L. Marková) -9.

Žili mezi námi: J. Pokorný: Zdeněk Kožmín -1, L. Kundert: J.- D. Wohlfahrt -2, E. Marková: Miroslav Heryán -7, J. Pokorný: Irena Popelářová, Jaroslava Syptáková, J. Bedřich: Jenin Šebesta -8, J. Pokorný: Mirko Nagy, J. Nechutová: Milan Gallus, J. Vítek: Eva Boudová -9,

Lidé ve sboru 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Kniha: J. Šiklová: Dopisy vnučce (E. Šimková) -2, P. Spiegel: Kdo jsou Židé (E. Šimková) -5, V. Fischl: Ulice zvaná Mamila (H. Dvořáková) -10.

Poezie: D. Mikolášek: Beránkovi -1.

Naše sbory: L. Marková: Na bohoslužbách v Břeclavi -1, M. Dědič: Blízko hvězdám (Veselí) -2, E. Sedláčková: Evangelíci v Nosislavi -3, M. Švandová: Olešnice -4, D. Stejskalová: Daňkovice -5, K. Fučíková: Prosetín -6, K. Vystavěl: Vanovice -9,

Služba lidem, bližnímu: J. Slámová: Elpis v Brně-Židenicích -2, J. Slámová: Betanie – Křesťanská pomoc -3, H. Burianová: Neslyší a přesto si s námi chtějí rozumět -4, J. Sláma: Armáda spásy v Brně -5, V. Dobrovolný: O nosislavském sirotčinci -6, J. Slámová: Effeta – denní stacionář -7, L. Doležal: Všude dobře, doma nejlépe -10.

Fotopříloha: 2, 6, 7,

Muži české reformace: (připravuje L. Hájek): Milíč z Kroměříže -2, Matěj z Janova -4, Jeroným Pražský -6, Jakoubek ze Stříbra -8, Jana Nechutová: Mikuláš z Drážďan -10.

Články: L. Moravetz: Zpěvu není nikdy dost -1, J. Gruber: Radujte se v Pánu, O. Navrátilová: Evangelické církve v Německu -3, Sborová statistika 2006-2007 -4, Z. Navrátil: Několik vzpomínek na službu ve sboru v Silůvkách -7, K. Rybáriková: Překvapení na konci léta -7-8,

Z historie evangelíků v Brně: V. Doležalová: Victor Heinrich Riecke -8,9,10.

Ze sboru Brno-Židenice: J. Suchý+P. Šplíchal: Modlitba se zpěvy z Taizé -1, J. Nechutová: Co v Židenicích vyprávěl potulný kazatel ČCE -3, E. Malířová: Černé zlato v Židenicích -6, Narozeniny bratra Galluse -7, J. Novák: Dodatečně, Zastřelen před synovými očima (Viliam Debnár) -8, J. Novák: Výročí v Blansku -9, J. Novák: Památce Viktora Straky -10.

Ze sboru Brno-Husovice: M. Šidlová: Soudce, Řezbář -1, V. Dušek: Josef Hlaváč a Husovice -3, M. Hadlač: Husovice na internetu -4, P. Konvalinka: Když nás moře volá, ... -5, M. Hadlač: Husovický dvorek 2008 -6, Š. Hájek: Čtenářský klub – rok první -7, M. Hadlač: Husovické Národní evangelické Divadlo -8, P. Konvalinka: Pádlujeme tak nějak stejným směrem -9, S. Hauserová: Ženeva na rok -10.

Bude: KOD -1,-2,-3, Kavárnička -1,-2,-3, Alianční týden modliteb 2008 -1, Ekumenická bohoslužba u Jakuba 22. 1. 2008 -1, Rodinná neděle -1, -4, Klavírní koncert -6, -7, L. Pospíšilová: Hudební nešpory v ČR -8, -9, -10.

Dětský koutek: K. Cahlíková: Milé děti a rodiče -1, Kdo žije s Bohem, uvidí velké věci -2, Boží slovo zahání toho Zlého -3, Děkuj Bohu za vše, co ti dává -4, Ovečky v prázdné hrobce -5, Bůh mi dává život věčný -6, Naše jména -9, Jak Kuba objevil Ameriku -10.

Ze staršovstva: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

pomoc bližnímu

Všude dobře, doma nejlépe ...

Občanské sdružení Domov pro mne si dalo za cíl pomáhat lidem se zdravotním postižením žít přirozeným způsobem života. K tomuto cíli směřuje pomocí sociálních služeb respitní péče a osobní asistence. Hlavní filozofii jeho služeb je v co největší možné míře přizpůsobit poskytování služeb jednotlivým uživatelům. Jedině tak může maximálně zmírnit následky zdravotního postižení.

DOMOV PRO MNE o.s.

Respitní péče je odlehčovací služba pro lidi, kteří se celoročně starají o člena rodiny se zdravotním postižením v prostředí svých domovů. Tento úděl je pro pečující velmi fyzicky a psychicky náročný, občas si potřebují odpočinout nebo vyřídit věci nejrůznějšího charakteru bez přítomnosti blízkých, o které pečují. Bez pomoci druhých hrozí těmto lidem vyčerpání, což by mělo za následek umístění člověka v péči do ústavu nebo jiného rezidenčního zařízení. Odloučení člověka s handicapem z přirozeného prostředí by znamenalo zpřetrhání citových i sociálních vazeb a hrozilo by zastavení celkového rozvoje osobnosti.

Osobní asistenti v projektu osobní asistence mají za úkol nahradit ruce a nohy uživatelů služby, tak jako by handicap neměli, a proto je jejich pracovní náplň vykonávat úkony podle aktuálních přání a potřeb klientů v mezích zákona a všeobecných etických zásad.

Obě tyto služby se plánují jednou týdně podle aktuálních potřeb uživatelů a časových možností týmů osobních asistentů. Každý osobní asistent se řídí etickým kodexem. Všichni pracovníci přicházející do styku s uživateli služeb jsou vybíráni nejméně tříčlennou výběrovou komisí. Kromě odbornosti je kladen velký důraz na lidský přístup a empatii uchazečů, což patří mezi nejdůležitější vlohы dobrého osobního asistenta.

Obě sociální služby Domova pro mne si jsou hodně podobné, fungují na stejných principech, pouze cílová skupina uživatelů je trošku jiná. Z tohoto důvodu oba týmy velice úzce spolupracují a předávají si zkušenosti. Zaměstnanci pracující přímo s uživateli služeb se pravidelně jednou týdně scházejí na poradách se svými vedoucími, kde probírají aktuální situaci u jednotlivých klientů a řeší různé otázky související s kvalitním poskytováním služeb. Jednou měsíčně probíhají skupinové supervize jednotlivých týmů. Pracovníci řeší se svým supervizorem různé problémy s průběhem služeb a dění v celé organizaci. Hlavním úkolem supervizora je poskytnout zaměstnancům psychickou oporu. Cílem pravidelných porad a supervizí je poskytnout osobním asistentům zájem pro poskytování kvalitní péče o uživatele služeb.

Kromě sociálních služeb jsou také jednou ročně pořádány týdenní rekondiční pobyty, zvláště pro děti s tělesným nebo kombinovaným postižením a zvláště pro dospělé produktivního věku s tělesným handicapem. Na jaře a na podzim jsou

pořádány také víkendové rekondiční pobyty pro děti. Na těchto akcích má drtivá většina účastníků svého osobního asistenta a po celou dobu je přítomen zdravotník. Programy připravuje tým lidí podle zásad zážitkové pedagogiky Prázdňinové školy Lipnice.

Domov pro mne také jednou ročně pořádá celonoční bojovou hru pro nebojácné vozíčkáře s chytrou hlavou Temno. Po Brně jsou umístěna stanoviště, na kterých je očekává člověk s šifrou nebo náhradním úkolem. Pokud účastník nesplní ani náhradní úkol, tak na místě končí hru. Trasa je dlouhá zpravidla 15 kilometrů a končí na některém z brněnských kopců za východu slunce.

Více se o Domově pro mne můžete dozvědět na webových stránkách www.domovpromne.cz.

Libor Doležal, ředitel

Co mi „ Domov“ dává

Dnes to je rok, kdy mi někdo z příbuzných zařídil, že za mnou podle dojednaného časového plánu začaly přicházet asistentky z neziskové organizace „Domov pro mne“. Jako plně invalidní využívám bohatě jejich pomoci. Třikrát týdně mě doma vyhledají, v pondělí a v pátek jdeme na kondiční procházku, při níž si podle potřeby mohu ve městě i sama obstarat leccos, co potřebuji. (Předtím to místo mě dělali rodiče.) V sobotu mi mladá asistentka uklidí a pomůže s koupáním. Tato děvčata přicházejí odborně připravená a jednájí vždycky laskavě, přátelsky a s veselou myslí. Nikdy jsem na nich neviděla známku unavenosti nebo nervozity. Bez problému si vědí rady i s mými záchvatovými extempore. Jejich radostný a povzbuzující přístup k lidem s fyzickým handicapem je pro mě až nepochopitelný a v mnohém mi připomíná stejně skvělou neúnavnou pomoc asistujících děvčat v naší brněnské Diakonii nebo v „Betlémě“. Jako by jim ta pracná a nevýnosná služba dělala samozřejmou radost.

Občanské sdružení „Domov pro mne“ nepracuje pod nějakým křesťanským znakem, ale nedovedu si nasazení, vynalézavost a láskyplný přístup jeho lidí vysvětlit jinak než láskou Kristovou. Mé asistentky jsou k postiženým vnímavé, jsme dobrými kamarádkami a už bych si bez nich nedovedla život představit. „Domov pro mne“ pořádá různé akce, kterými obohacuje a pozdvihuje jednotvárný život lidí s handicapem. Např. letos jsem s klienty Domova, řadou vozíčkářů a jinak potřebovaných prožila krásnou letní týdenní dovolenou v jihočeském Mrákotíně. Na tuto dovolenou jen tak nezapomenu. Myslím, že to bylo velké povzbuzení pro každého z nás a – jak mi tvrdila má osobní asistentka Lucinka – bylo to i pro ně, mladé a zdravé lidi, velkou radostí a inspirací. Díky Bohu za to, že takové lidi existují!

Poněvadž krátký článek zdaleka nemůže vystihnout šíři, pestrost a živost všech aktivit, vřele doporučuji – můžete-li – abyste si na internetu vyhledali velice zajímavé, živé informace o „Domovu pro mne“.

Magda Nováková

Lidé ve sboru

Brno I

2.12.	Věra Švandová	80 let
4.12.	Františka Štěpánková	70 let
8.12.	Marie Hořáková	75 let
10.12.	Zdenka Jelínková	76 let
10.12.	Pavel Weiss	40 let
11.12.	Noemi Košťálová	79 let
12.12.	Jana Marková	30 let
13.12.	Rostislav Ježek	60 let
14.12.	Jaroslav Junek	76 let
14.12.	Blažena Šindelářová	75 let
18.12.	Jan Pokorný	90 let
19.12.	Zdeňka Křivánková	88 let
20.12.	Zuzana Zemniaková	40 let
21.12.	Jarmila Balabánová	79 let
25.12.	Zora Milušková	88 let
26.12.	Jana Karpíšková	84 let
28.12.	Libuše Kozáková	83 let
28.12.	Jarmila Zemčíková	84 let
30.12.	Alžběta Kundratová	20 let

Brno II

4.12.	Štěpánka Češková	83 let
4.12.	Dagmar Lengálová	60 let
5.12.	Věra Smrčková	88 let
5.12.	Jan Kacko	83 let
5.12.	Jitka Kraflová	81 let
5.12.	Olga Krejčová	78 let
8.12.	Ester Marková	75 let
10.12.	Marie Bohatá	79 let
12.12.	Michal Hartl	60 let
13.12.	Věra Osvaldová	40 let
15.12.	Štěpánka Nechybová	96 let
16.12.	Tomáš Klvač	20 let
18.12.	Růžena Vojtišková	84 let
19.12.	Edita Svobodová	82 let
24.12.	Boydie Bláhová	82 let
24.12.	Božena Štelclová	79 let
25.12.	Kamila Nováková	84 let
28.12.	Emil Mikyska	75 let
30.12.	Ludmila Dobiášová	92 let
30.12.	Vlasta Jiříčková	86 let
30.12.	Marta Vařílková	70 let
31.12.	Jiří Klosowicz	83 let

(uvádíme kulatá výročí a od 75 let všechny narozeniny)

Pokřtěni byli:

2.11.	Vendula Burešová, nar. 2007	9.11.	Marek Štajner, nar. 2007
16.11.	Vít Ventruba, nar. 2008		
16.11.	Arthur Gabriel Weiss, nar. 2008		
16.11.	Daniel Sebastian Haman, nar. 2000		
16.11.	Eliška Terezie Hamanová, nar. 2003		

Oddáni byli:

12.10. David Janda a Klára Ježková

Rozloučili jsme se:

29.10.	Veronika Zezulová, nar. 1919	30.10.	Marta Kleinová, nar.1921
		1.11.	Jaroslav Kučera, nar.1927

Věčný Bože, uprostřed temnot tohoto věku ohlašuješ svůj příchod.

Dej nám bdělé srdce, abychom ve všem s tebou počítali a tobě důvěřovali skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

KOLEKTA DRUHÉ NEDĚLE ADVENTNÍ

---

bude

Prosincové hudební nešpory

Konají se v neděli 7. prosince 2008 v 19:30 v Červeném kostele. Účinkují: Hana Pospíšilová-Medková - soprán, Vladislava Fabiánová - hoboje, Jan Pospíšil - violoncello, Marián Varínský - cembalo. Program: J. S. Bach, A. Vivaldi, B. Marcello, G. F. Händel. Biblické zamyšlení: Mgr. Štěpán Hájek. Dobrovolné vstupné bude věnováno středisku Diakonie ČCE v Brně. Srdečně zveme.

Klub otevřených dveří

Každý čtvrtek od 10 do 12 hodin, Opletalova 6

- 4.12. Každodenní rituály – ranní, večerní, narozeninové, adventní, vánoční
- 11.12. Pečení perníčků
- 18.12. Nadílka – vánoční posezení

Kavárnička

Každou středu od 15 hodin, Opletalova 6, sál Václava Pokorného.

Setkání dříve narozených budou v prosinci jen tři. Začínají pobožností, společným zpěvem a modlitbou a po kávě pak bude následující program:

- 3. 12. Středověké Brno - přednáška pana Michala Doležela
- 10. 12. Zahrají studenti Konzervatoře
- 17. 12. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

Právě vychází

POSLEDNÍ LIST, CD skupiny NEBEND

Martin Raus (kytara, zpěv) – Danieľa Nykodýmová (zpěv) – Tomáš Nykodým (kytara, viola, housle, zpěv) Jaroslav Stigler (cello) – Bořek Rezanina (baskytara) – Petr Buršík (bicí, flétna). Křesťanské písně, zhudebněná poezie (I. Vrublová, J. Wolker, V. Holan, J. Kainar a další), cena: 150,- Kč.

Kontakt: Martin Raus, m.raus@volny.cz, 602 578 154

Sborový rozhovor v Brně I

Rádi bychom vás pozvali ke sborovému rozhovoru na Opletalové 6, který bude výjimečně ve čtvrtek 4. prosince v 19 hodin, kdy nás navštíví autor řady knížek bratr Jaro Krívohlavý a bude mít přednášku na téma: Jak spolu mluvíme v manželství.

Dětská vánoční slavnost

Sbor Brno I připravuje hru "Loď naděje", jejímž autorem je Luděk Rejchert. Červený kostel v neděli 21.12. v 10 hodin.

Sbor Brno II připravuje vánoční hru s názvem "Dábelské Vánoce, anebo o moci bezmoci", která pochází původně od Zdeňka Šorma. Představení proběhne 21. 12. od 16 hodin ve sborových prostorách na Lidické 79.

V Husovicích chystají hru Jana a Bohdana Mikoláškových - Čtyři světla pastýře Šimona. Začátek v neděli 21.12. v 17 hodin v modlitebně.

V Židenicích bude vánoční hra uvedena v rámci bohoslužeb na čtvrtou adventní neděli 21.12. v 9 hodin

Na všechna tato shromáždění jsme srdečně zváni.

---

ze sboru Brno-Husovice

Ženeva na rok

Možná to víte, možná ne, ale loňský školní rok sem strávila na teologické fakultě v Ženevě. Hodně lidí se mě ptalo a ptá, jaké to tam bylo, a já se vždycky ptám jich, na jak dlouhou odpověď mají čas. Ta nejkratší zní: ještě lepší, než jsem čekala, a že jsem toho čekala dost.

O něco delší odpověď by mohla být následující: Ženeva sama je krásná, čisté a otevřené město, ve kterém se příjemně žije. Je o něco menší než Brno, já jsem ji hodně prochodila pěšky, protože jsem si celý rok zcela plánovitě nekupovala tramvajenku a hromadnou dopravu využívala spíš příležitostně.

Ženevská protestantská fakulta je legračně malá. Nejen počtem učeben, nemá totiž vůbec vlastní budovu a sídlí v přízemí filosofické fakulty, ale i počtem studentů. Všech magistrů, v prvním i druhém ročníku, včetně zahraničních studentů, nás bylo dvanáct. Všichni tito studenti jsou zároveň i posluchači na teologických fakultách v Lausanne a Neuchatel. Fakulty totiž měly zoufale málo studentů, a proto vytvořily federaci, v jejímž rámci teď studenti a pedagogové cirkulují a na každé fakultě se učí jen některé předměty. Pro mě to v praxi znamenalo najezdit asi 600 km týdně ve vlaku a pochopit tři různé knihovní systémy. Výhodou bylo, že jsme se se studenty dobře znali, navštěvovali jsme se a já jsem se díky jejich otevřenosti v celém tom rumraji cítila naprosto „doma“.

Vlídneho přijetí se mi dostalo nejen na fakultě, ale ve Švýcarsku obecně. Švýcaři jsou sice na první pohled trochu uzavřenější než jejich sousedé Francouzi, ale jde jen o první zdání. Jsou zdvořilí, usměvaví, a to i týden před Vánocemi v kilometrové frontě před pokladnou. Našinec si na to rychle zvykne a při návratu do Čech zažívá menší kulturní šok.

Co se obecně známých pravd o švýcarském národě týče, platí hlavně to, že jsou neuvěřitelní byrokrati. Formality, doprovázející udělení k pobytu, uznání pojištění a podobně, se mi podařilo dovyřídit až v půli prosince. Naučila jsem se vyplňovat desetistránkové formuláře, aniž bych u toho hnula brvou, a pochopila jsem, že čím víc razítek na papíře máte, tím je platnější, ať už je váš názor na to jakýkoliv.

Pokud vás zajímá, jak často jsme se v Ženevě potkávali s Kalvínem, asi vás zklamou. Věhlasný reformátor a moralista stojí vytesán do kamene v parku hned vedle university, občas k nám zašel na seminář, ale jinak ze svého soklu jen trochu překvapeně shlížel na to, co se děje v trávě. Nebo spíš na trávě: pikniky, muzicírování, tai-chi, street dance, pouliční divadlo i festival dětské literatury. Ty tam jsou doby, kdy se v Ženevě za párek k pátečnímu obědu udílela přísná důtka a kárný půst.

Tak tohle je ta o něco delší odpověď. Dobarvit si ji můžete na www.sasikpasik.rajce.net, kde je část fotografií z mého pobytu.

Saša Hauserová

---

ze sboru Brno-Židenice

Památce Viktora Straky

Na brněnském Ústředním hřbitově jsem už nenalezl ani jeho hrob. Bratr Viktor Straka byl dlouholetým presbyterem židenického sboru (1924 – 2000). Chtěl jsem napsat fiktivní rozhovor, ale ani to se mně nedaří. Pocházel z Brna – Černovic, kde žil celý život většinou mezi Němci, narodil se česko-německým rodičům. Jeho mateřštinou byla němčina, kterou skvěle ovládal, stejně jako po otci češtinu. Vyučil se u otce zahradníkem, této profesi zůstal celý život věrný a měl ji rád. Je to staré řemeslo, vždyť už Marie z Magdaly si spletla vzkříšeného Pána se zahradníkem. Oženil se až jako padesátník s kolegyní z práce, do té doby roky pečoval o svého otce. Žil skromně v suterénním bytě o dvou místnostech, neoplýval žádným bohatstvím, tituly ani známostmi. A teď si řeknete: „O kom nám to chceš psát?“ Vždyť se píše většinou o významných, slavných lidech, ale o člověku, který ničím nevynikal, to není zrovna na místě. A přece patřil k lidem, o nichž si myslím, že je má Pán Ježíš raději než bohaté a slavné. Byl konfirmován v roce 1938 v českém sboru v Brně - Židenicích a sboru zůstal po celý život věrný. Jistě, nevedli jsme nějaké teologické debaty, jeho víra zůstala až dětsky čistá a radostná. Vnější se projevovala dvěma způsoby, neokázalou prací pro sbor a hrou na housle. Jako zahradník s láskou opečovával celý sborový areál, a to nejméně padesát roků. Sekal trávu, vysazoval, věnoval se drobné údržbě... o čemž neměla většina členů sboru ani potuchy. Málokdy chyběl v neděli na bohoslužbách, když se to stalo, musel být hodně nemocný, ale spíš jezdil v zimních měsících ve dne i v noci včetně sobot a nedělí na posypy komunikací, abychom mohli po silnicích bezpečně jezdit. On sám měl starou škodovku, se kterou popojížděl mezi zahradou ve staré části a bydlištěm v nové části Černovic. Pokud neměl na zahradě už žádné květiny, chodil každou sobotu ráno na Zelný trh, nikdy se nestalo, aby v kostele řezané květy chyběly. Když se blížily Vánoce, celý ožil, zkrášlil náš kostel, někdy potřeboval po estetické stránce poradit, ale s tím počítal. Až když takový pracovitý, nenápadný, až plachý člověk zemře, teprve poznáme, oč jsme přišli. Myslím, že mohu povědět, že farář je spíš nahraditelný. Pokud nepracoval na nádvoří u kostela a nepomáhal na brigádách, třeba na rekonstrukci bytu na faře, tak cvičil na kruchtě na housle. Vůbec nevím, jak mohl mozolnatýma a udřenýma rukama vyloudit z houslí libé tóny. Postupně nejen se mnou, ale se všemi varhaníky doprovázel společný zpěv při bohoslužbách, při pohřbech, dětských slavnostech. Pořádali jsme za přispění našich dětí také sborové večírky, kdy bratra Straku vždy provázel jediný příbuzný, bratranec z 1. brněnského sboru. Uspořádali jsme například večer z písní sester Royových ze Staré Turé, Ludka Rejchrtu nebo Jaromíra Urbance. Jednou po večírku přišel za námi mladý člověk a říkal, že je vnukem profesora Urbance a jak je rád, že se na jeho tvorbu nezapomíná, opravdu nás potěšil. Po bohoslužbách jsme se vždy dlouho doprovázeli. V závěru života, už ovdovělý, byl v LDN na Starém Brně a v příkladné péči členů sboru, včetně návštěv bratra faráře. Vždyť sbor byl jeho jedinou láskou a rodinou. Když zemřel, pohřeb vypravovala sestra jeho manželky, nebylo nás na pohřbu mnoho, většinou členové sboru, ale také nechyběl ani jediný minulý a stávající sborový varhaník. U hrobu jsme po zvěsti Slova společně zaspívali Ó ujmi ruku moji... Nebylo ani jednoho ze zúčastněných, který by nevhodil do hrobu kytičku, vždyť byl našim zahradníkem. Z nostalgie nás probudil výdobytek už jiné doby, zvonění mobilního telefonu.

Jiří Novák

knihy

Jeruzalém Viktora Fischla

V knize Viktora Fischla Ulice zvaná Mamila se objevují postavy a motivy prolínající celým Fischlovým dílem, které známe z Dvorních šašků či Jeruzalémských povídek. Vypravěčem je starý hrbatý sudí, jeden ze čtyř "dvorních šašků", jimž jejich neobvyklé schopnosti či kuriózní zjev pomohly přežít koncentrační tábor. Je citlivým pozorovatelem dějů a osudů všech obyvatel ulice vedoucí k Jaffské bráně, "ulice plné snů, té ulice, kde není nikoho, kdo by nemluvil s Bohem". Ulice je "takový malý svět sám pro sebe, v němž každý každého zná a tak trochu žije životy těch druhých". O svém příteli Menachemu Salzovi, majiteli kiosku na rohu ulice, k němuž přicházejí všichni, kdo potřebují radu nebo pomoc, říká sudí, že "nikdo se neúčastní více jejich radostí, nikdo s nimi netruchlí více než on, nikdo se nestrachuje více jejich strachy a neobává se více jejich obavami". Když Menachemu Salzovi náhle zemřela milovaná žena Rivka, stáhl se do sebe a hovořil jen s Bohem. Předtím se na Boha obracel jen zřídka, a to nikdy kvůli sobě. Teď však pokládal znovu a znovu tu samou otázku: Proč? Po období dlouhého mlčení se zase začal zajímat o své zákazníky a hovořit se svými přáteli, a tu náhlou změnu vysvětlil takto: "Vždycky jsem ztracen, když na chvíli zapomenu na dědu Efraima. Děda říkával, že všechno má svůj čas. Je čas rození i čas umírání, čas smát se a čas truchlit. Ale čas truchlení má být co nejkratší, protože se slzami v očích není vidět krásu kolem, a to je hřích. A ještě řekl, že člověk může žít se vším, dokonce i se samotou, jen ji musí vzít za ruku a vést ji tam, kam chce jít on, a nenechat ji táhnout ho tam, kam chce ona."

Tvář ulice se zcela proměnila průběhem a důsledky šestidenní války v roce 1967, která osudně zasáhla do životů všech jejích obyvatel. Sudí, který po hrůzách prožitých v lágru odložil svůj soudcovský talár, teď vedl svůj poslední spor, spor s Bohem. "Místo soudní síně jsem se díval skrz okno na nebe letní noci poseté hvězdami. Obviněný si celou dobu zastíral tvář tmavou rouškou noci, takže jsem se na něj obracel, aniž bych ho mohl vidět, a nebyl jsem si jist, zdali je skutečně přítomen na tom místě, kam jsem směřoval svoji řeč. ... Už u prvních otázek týkajících se osobních údajů obviněného jsem byl nucen odpovědět si sám. Jméno? Bůh, Hospodin, znám též jako Hospodin zástupů, vládce všehomíra, Bůh slitovný, Otec náš, Král nad všemi králi a Pán nad životem a smrtí. Věk? Věčný. Adresa? Nebe. ... Poté, co jsem přečetl obžalobu, přistoupil jsem k vyšetřování. Kladl jsem mnoho otázek a probíral jedno po druhém. ... Najednou vítr obrátil několik stránek v knize, která ležela otevřená na okenní římsce přede mnou. Mé oči spočinuly na těchto slovech: "I odpověděl Bůh Jobovi z vichřice a pravil: "Tentokrát jsem věděl jen jedno: soud je ještě daleko od hodiny, v níž bude moci vynést rozsudek."

Knihy končí slovy: "Nevím, zdali v tom, co jsme prožili společně i každý zvlášť, bylo více dobrého než zlého. Vím pouze, že každé ráno a každou noc šeptám: Přesto a přese všechno, Haleluja!"

Knihy není jen fascinující mozaikou lidských osudů, ale také básnickým holdem městu Jeruzalému, kde Viktor Fischl v roce 2006 ve věku 94 let zemřel.

Hana Dvořáková

dětský koutek

Jak Kuba objevil Ameriku

Ahoj děcka,

To jsem já – Kuba. Pamatujete se na mě? Psal jsem vám, co jsme dělali v klubu Oveček. Dnes bych se s vámi rád podělil o jednu velkou novinu, kterou jsem se tento týden v klubu Oveček dozvěděl, protože to je fakt bomba! Ta ohromující zpráva zní: Pán Bůh k nám mluví svým slovem.

Věděli jste to? Já tedy vůbec ne. Dosud jsem si myslel, že Bůh nemluví. Dospělí sice říkají, že s Bohem mluví, ale já jsem nikdy nic neslyšel. A pak teta, co nás učila v klubu Oveček (jednoduše „teta Ovečka“), říkala, že Pán Bůh k nám lidem mluvil vždycky. Má nás totiž moc rád a chce nám toho mnoho povědět.

Představte si, že dříve promlouval Bůh k lidem jinak než dnes - a to skrze proroky a někdy dokonce přímo. Když teta předváděla příběh z Bible o tom, jak Hospodin volal na jednoho chlapce – jmenoval se Samuel, tak jsem koukal jako „sova z nudlí“. Vždyť to byl taky jenom kluk... Vrtalo mi hlavou: Může se něco podobného jako Samuelovi stát i mně? Co když na mě Pán Bůh taky někdy zavolá? Poznám to? A pokud ano - poslechnu ho, nebo se schovám pod deku a budu dělat, že tam nejsem? Nevím. Každopádně bych si s ním moc rád popovídal. Musí to být super, i když bych se asi trochu bál...

Pak nám teta Ovečka prozradila, jak mluví Pán Bůh k lidem dnes. Děje se tak nejčastěji skrze Bibli. Teta přirovnala Bibli k dlouhému dopisu, ve kterém nám Bůh vypráví o tom, jaký On je, o věcech, které udělal, a taky o lidech. Zvědavost mi nedala a zeptal jsem se, jak Bible vznikla. Bylo mi řečeno, že Bůh ji nenapsal sám perem. Místo toho použil řadu svědků, ke kterým tady na zemi mluvil. Poslušně zapisovali každé Jeho slovo. Trvalo dlouho, než byla Bible sepsána. Skládá se z 39 knih Starého a 27 knih Nového zákona.

Nikdy by mě nenapadlo, že Bůh k nám promlouvá tímto svazkem knih. Zní to až neuvěřitelně. Připomíná mi to film „Nekonečný příběh“. Tam hlavní hrdina při četbě jedné fantazijní knihy zjistil, že je psána jemu. Jenomže než mu to došlo, trvalo to skoro celý film. Teď mě napadá – mně to vlastně taky nedochází. Je možné, že když otevřu Bibli a začnu ji číst, tak Pán Bůh ke mně promluví svým slovem? To je vážně „vzrušo“! Já jdu zkusit, jestli to funguje. Příště vám napíši, jak to dopadlo.

A co vy? Zkusíte to taky?

Zatím Ahoj, Kuba

Výstava ve sboru v Brně - Židenicích

V modlitebně kostela židenického sboru na Jílkově ulici je instalována prodejní výstava umělecké fotografie Dany Šlancarové, donedávna členky židenického sboru, nyní žije s manželem Danem Mikšíkem v Rusavě. Fotografie jsou v paspartách v rámech, jejich prodejní cena se pohybuje do 3 tis. Kč. Snad by mohly být vhodným vánočním dárkem. Výstava je přístupná o nedělích dopoledne, jindy dle dohody na tel. Číslech 732806622, 530324052, 777328271

ze staršovstva

Brno I

Začátkem listopadu se staršovstvo sešlo na mimořádné schůzi na staré faře, na Pellicově, při níž hodnotilo nové sborové aktivity a zamýšlelo se nad tím, co našemu sboru chybí. V této diskusi budeme pokračovat i v příštím roce. Na řádné schůzi byl schválen program bohoslužeb a akcí do konce roku. Byl odsouhlasen text o křtu, který se týká zejména nevhodného fotografování během bohoslužeb. Stále hledáme nové učitele nedělní školy. S uspokojením byla hodnocena rodinná neděle i sborový rozhovor o kmotrovství. V adventu bude opět na Červeném kostele svítit adventní věnec. Byla stanovena pravidla pro soukromé využití sborového sálu. Na návrh finanční komise byly přiděleny finanční dary třem sborům v seniorátě: Silůvky 20.000 Kč, Svitavy 15.000 Kč a Nosislav 20.000 Kč. Středisku Diakonie v Brně byl odsouhlasen dar 10.000 Kč a stejnou částku věnujeme na vydání knihy o biblických kurzech na Sázavě. Staršovstvo konstatovalo, že se v blízké době nevyhneme nutnosti řešit využití areálu na Pellicově vzhledem k nevyhovujícímu technickému stavu staré fary.

Jiří Gruber

Brno II

V živé paměti jsme ještě měli radostnou a nadějnou událost v Blahoslavově domě – senior brněnského seniorátu v předchozím odpoledni uvedl do služby 2. faráře 2. brněnského sboru, Ondřeje Koláře. Setkali jsme se při té příležitosti s řadou milých a vítaných hostů. Staršovstvo rozhodlo vyslovit poděkování všem, kdo se podíleli na přípravě sborového odpoledne. Zanedlouho budeme ovšem v Blahoslavově domě opět hostiteli čtených hostů, tentokrát účastníků seniorátního konventu. - - Rovněž několik celocírkevních setkání se v následujících týdnech a měsících má u nás uskutečnit. - - Staršovstvo se seznámilo s možností zřídit ve sborech místa pro pastorační pracovníky a pracovnice a rozhodlo zahájit jednání s vedením církve o obdobné možnosti pro náš sbor. - - Přijali jsme zprávu o práci Jana Vondry na vydání deníku ze střediska biblických kursů Sázava a staršovstvo jednomyslně rozhodlo vydání této publikace podpořit. - - Zahájení adventu a příprava vánočních shromáždění a setkání nás nevyhnutelně začala zaměstnávat už začátkem listopadu – je dobře, že k nastávajícím týdnům můžeme přistupovat s očekáváním dobrých věcí.

Jaroslav Vítek

Brno – Židenice

Židenické staršovstvo se sešlo ve středu 12. listopadu a jednalo o listopadovém a adventním programu ve sboru (28. listopadu sborový rozhovor se členem sboru, psychiatrem dr. J. Blažkem, 7. prosince tradiční pečení perníčků u Přikrylů v Lelekovicích a na 21. prosinec připraví děti vánoční hru). Provedli jsme poslední úpravy vánočního sborového dopisu („Adventní noviny“) a připravili jeho distribuci. Poděkovali jsme br. Skalníkovi, našemu dlouholetému spolehlivému varhaníkovi, za jeho práci – br. Skalník se odstěhoval mimo Brno. A jako obvykle jsme jednali o stavebních úpravách a opravách a o finanční situaci sboru.

Jana Nechutová

---

modlitba

Hospodine, Pane náš!

Chceme Ti poděkovat, že jsme v Tebe mohli uvěřit a poznat, jak veliká a mocná je tvá láska. Přesvědčil jsi nás o tom ve svém synu Ježíši Kristu, který neváhal zemřít, abychom měli jistotu, že náš hřích byl odpuštěn a smrt přemožena.

Víra v Tebe nám dává sílu, když pochybujeme o smyslu svého života a snažení. Víra v Tebe nás pozvedá z prachu našich úzkostí a bolestí. Víra v tebe nás učí pokoře, když se nám zdá, že všechno zvládneme sami. Víra v Tebe nám dává naději, když nám není do smíchu a všechno se hroutí.

Děkujeme Ti, že máme svou víru s kým sdílet. Děkujeme Ti za společenství církve, kde můžeme najít vše, co naší víře a životu chybí. Lásku a přijetí, když jsme sami, napomenutí, když jsme pyšní a slepí, odpuštění, když podlehneme pokušení, a moudrou radu, když nevíme, jak dál.

Děkujeme Ti, Pane, za všechny, kteří nás vedli na cestě víry a zažehli v našem srdci oheň Ducha svatého, který hřeje a svítí i v té největší tmě a zimě. Amen.

Vstupní modlitba 16.11.2008 ve sboru Brno I, JG

Obrázek na obálce je převzat k knihy Čtení z Bible, ilustrace Václav Sokol

---

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník VIII. Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Spolupracovali: Marek Baláš, Miloslav Cahlík, Věra Dadáková, Hana Dvořáková, Jan Franců, Ladislav Hájek, Jiří Malý, Ludmila Marková, Marie Melicharová, Ctirad Novák, Jana Slámová, Dagmar Stejskalová, Blahoslav Šimek a další. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Vychází 10× ročně. Doporučená cena jednotlivého čísla 10 Kč.

Adresa sboru ČCE Brno I: Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453, email: ccebrno1@atlas.cz, <http://brno1.evangelnet.cz>

Adresa sboru ČCE Brno II: Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 469, email: evsboii@iol.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
